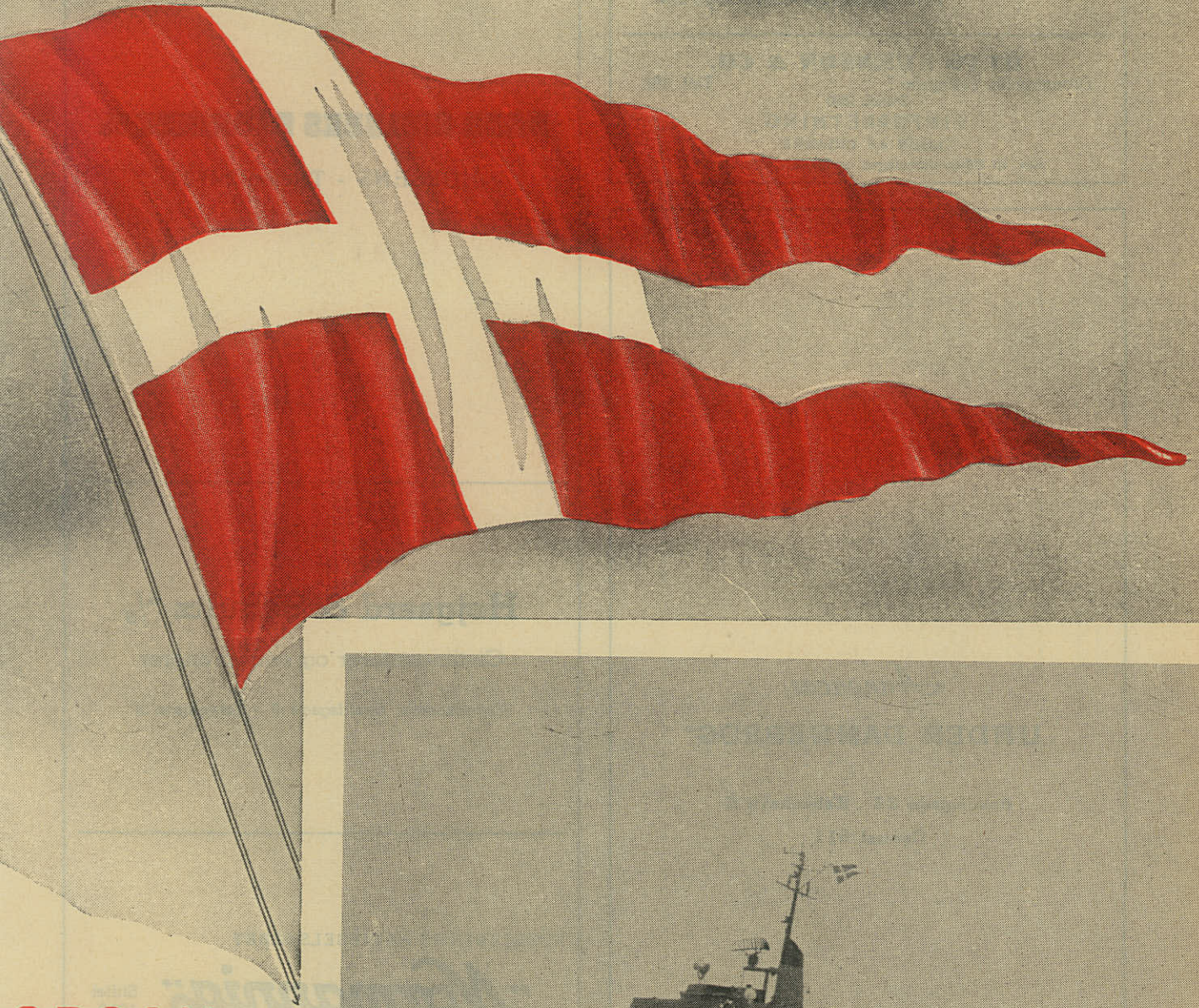
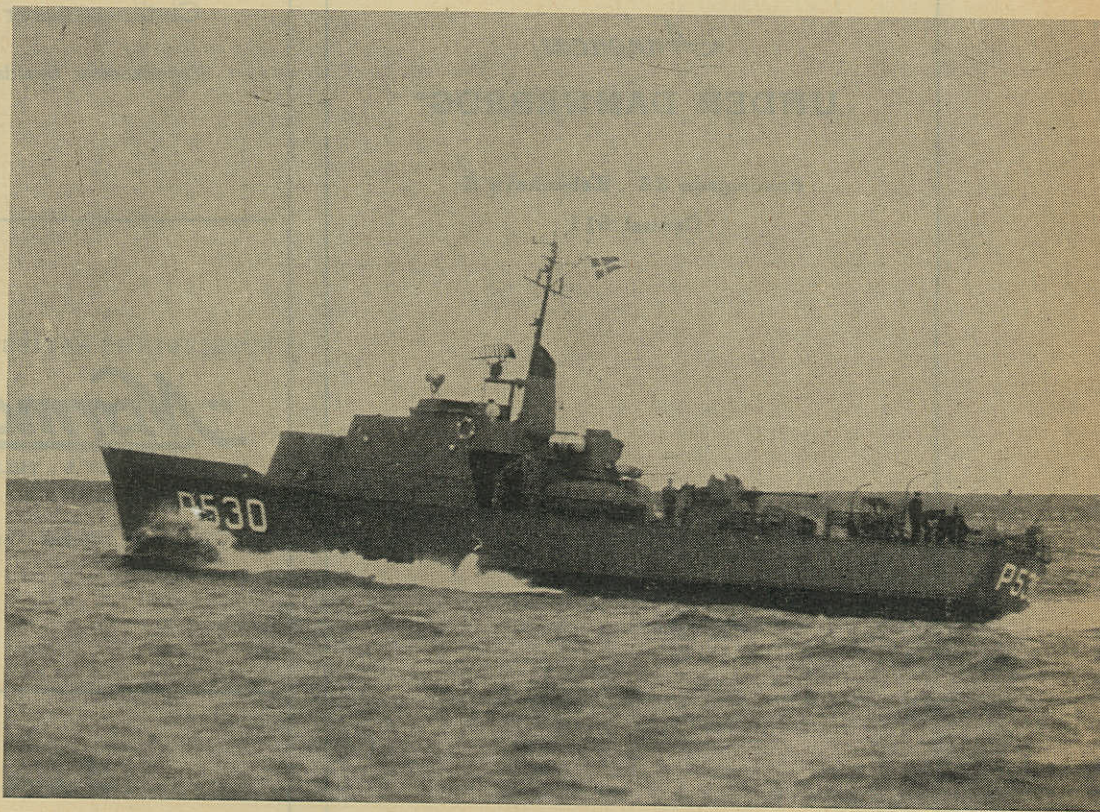

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 4 - Nov.
49. aarg. - 1962

Bevogningsfartøjet DAPHNE søsat på Orlogsværftet i 1960

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Herluf Trollesgade 23 . København K.

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Grundl. 1880 Telf. 482
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

Annoncer

„UNDER DANNEBROG“

Amaliegade 22 . København K
Central 611

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^{A/s}

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

FORSIKRINGS-AKTIESELSKABET

„Normannia“ Stiftet
1916

TROMMESALEN 5 . TELEFONER: C. 13447 - 10068

Ansvars-, ulykkes-, brand- og tyveriforsikring

J. Chr. Andersen

OST

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

NYT FRA SØVÆRNET

For at imødekomme herom fremsatte ønsker fra medlemmer, der er interesseret i Dansk Søværns udvikling, har redaktionen formaaet Orlogskaptajn *I. E. Wessel-Tolvig* i Søværnsstaben, til at udarbejde nedenstaaende redegørelse.

I 1962 har Søværnet faaet en del skibe af typer, som man normalt ikke ser i den danske flaaede. Det drejer sig om landgangsfartøjer og tankfartøjer.

Landgangsfartøjer.

I januar 1962 indgik de 2 første landgangsfartøjer i flaadens tal. De har faaet navnene ODIN og THOR. Søværnet faar yderligere 8 landgangsfartøjer i begyndelsen af 1963. Ogsaa disse faar navne fra den nordiske mytologi, idet de skal hedde: BALDER, BRAGE, HERMOD, LOKE, TYR, ULLER, VALE og VIDAR.

Om disse nye skibsnavne kan oplyses, at det kun er de færreste af dem, der tidligere har været benyttet til danske orlogsfartøjer. I UNDER DANNEBROG, nr. 4 (nov.) 1961 er omtalt, at navnet ODIN har været baaret af et orlogsskib, en kanonskonnert og et panserbatteri. Kanonskonnerten THOR var søsterskib til førnævnte ODIN, men da THOR nr. 1 blev erobret af englænderne i 1809, blev der bygget en ny THOR efter samme tegning. Endelig var korvetten THOR, hvis gallionsfigur staar paa *Holmen*, Danmarks første skrueskib. HERMOD var navnet paa Marinens kultransportskib, bygget paa Orlogsværftet i 1921 og forliste i Nordsøen i 1927. TYR var navnet paa en gammel DSB-isbryder, som under og efter 2. verdenskrig sejlede under orlogsflag som U-baads depotskib — det var flaadens sidste kulfyrede enhed. Kanonbaaden FALSTER fra forrige aarhundrede blev solgt og ombygget til sandpumper under navnet BALDER.

Endelig kan nævnes, at paa nær HERMOD og LOKE har de øvrige skibsnavne ogsaa været givet til eet eller to mindre norske orlogsfartøjer.

De 10 landgangsfartøjer er alle tidligere amerikanske LCU (Landing Craft Utility), som bliver leveret til det danske Søværn i henhold til et vaabenhjælpsprogram. De er her i landet tænkt anvendt til transport mellem flaadestationerne, mellem flaadestationerne og skibe, osv. Et vist samarbejde med Hæren kan formentlig ogsaa imødeses.

Landgangsfartøjerne har et deplacement paa 325 tons fuldt lastet. De kan laste ca. 165 tons. De er 36 m lange og har 3 motorer, der trækker hver sin skrueaksel. Farten er ca. 7 knob. De er konstrueret paa en saadan maade, at de kan ombordtage og landsætte lastbiler, kampvogne osv. fra aaben strand, idet de kan sejle saa langt op paa strandbredden, at køretøjerne kan køre direkte om bord eller i land over en landgangsklap i stævnen.

I agterenden har de et kraftigt anker med en meget lang ankerwire. Under indsejlingen lader de ankeret gaa 200—300 m fra land, og ved at hive paa det kraftige ankerspil kan de igen trække sig fri af grunden. Er dette ikke nok, kan de lænse en del ballastvand, hvorved de lettes saa meget, at de flyder.

Tankfartøjer.

I sept. 1962 fik Søværnet 2 tankfartøjer, ligeledes paa vaabenhjælpsprogrammet. De blev afhentet af danske besætninger i New Orleans og derefter sejlet til Danmark.

Det drejer sig om 2 tidligere amerikanske Yard Oilers, som nu har faaet navnene RIMFAXE og SKINFAXE efter de 2 heste, der i den nordiske mytologi trækker henholdsvis natten og dagen hen over himmelhvælvingen, dette er navne, der ikke tidligere har været kendt i vor orlogsflaade. De laster godt 900 tons olie, er godt 53 m lange og har en fart paa ca. 9 knob; fuldt lastet er de paa 1390 tons. De er tænkt benyttet til olietransporter til og fra Søværnets olielagre, forsyning af flaadens skibe osv. De nye flaadestationer i Korsør og Frederikshavn har hver faaet raadighed over et af disse tankfartøjer.

De nye flaadestationer.

Medens vi taler om flaadestationer, kan det oplyses, at flaadestationen i Frederikshavn højste kommando i begyndelsen af oktober d. a. Dermed har begge de nye flaadestationer, *Flaadestation Korsør* og *Flaadestation Frederikshavn* paabegyndt deres virksomhed, og en stor del af Søværnets skibe er allerede udrustningsbaseret i dem.

Flaadestationerne har til opgave at udføre størstedelen af de forsynings- og servicemæssige opgaver, der forekommer inden for deres omraade sammen med den hidtil eneste flaadestation, *Flaadestation København*.

Flaadestationerne er nationale etableringer og henhører hver for sig direkte under Søværnskommandoen. *Flaadestation Korsør* og *Fredrikshavn* er organiseret efter samme mønster, medens *Flaadestation Københavns* organisation afviger noget, specielt paa grund af de tekniske institutioners placering i København (Søartilleriet, Søminevæsenet, Søværnets Televæsen osv.).

Flaadestationerne er organiseret i 5 afdelinger som følger:

Stationsafdelingen, der varetager flaadestationens bevogtning, ordenstjeneste, kasernevirksomhed, mobiliseringsplanlægning samt signal- og transporttjeneste m. v.

Ekvipageafdelingen, der bl. a. varetager udrustning og afrigning af skibe, samt tilsyn med oplagte skibe.

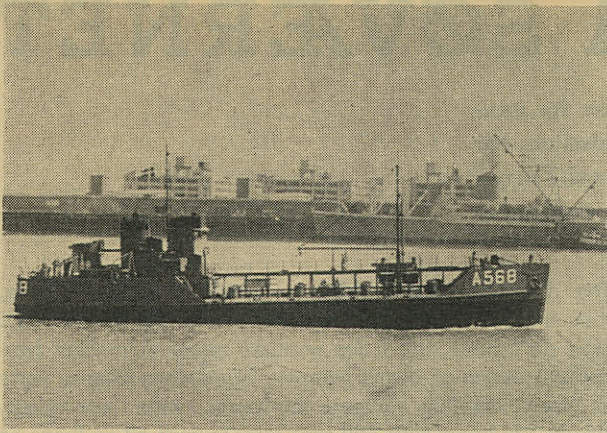
Forsyningsafdelingen, der udfører kontrol med lagerbeholdningernes faktiske tilstedeværelse, og som leverer forsyninger til forbrugende myndigheder.

Økonomi- og sekretariatsafdelingen, der forestaar økonomiforvaltningen af flaadestationens pengemidler og ordner flaadestationens samlede korrespondance, ekspedition og arkiv.

Endelig er der i Flaadestation Frederikshavn og Flaadestation Korsør, men ikke i København: Teknisk afdeling, som har til hovedformaal at yde værkstedsassistance til udrustede skibe, samt at foretage vedligeholdelsesarbejder i skibe, der er henlagt eller oplagt ved flaadestationen. I København varetages teknisk afdelings funktioner af de derværende tekniske institutioner.

Teknisk afdelings værksteder omfatter et fællesværksted og specialværksteder for Søartilleriet, Søminevæsenet, Søværnets Televæsen og Søværnets Navigationsvæsen.

En flaadestations hovedopgave er altsaa at betjene danske og allierede skibe. Herunder at virke som operations-

Tankfartøjet SKINFAXE

base for sejlede enheder, som service- og reparationscenter for skibe og landetablissemeter, og endelig som mobiliserings- og udrustningssted for henlagte eller oplagte enheder.

Ethvert andragende fra en enhed om service og forsyning vil i krigstid gaa til den flaadestation, inden for hvis omraade assistance ønskes. Har flaadestationen ikke selv de fornødne ressourcer, vil den søge at faa dem fra en anden flaadestation, fra de tekniske institutioner, fra Søværnskommandoen, fra stedlige civile eller andre værnsmyndigheder, osv.

MOBA.

Foruden de tre flaadestationer har Søværnet ogsaa en mobil base »Motortorpedobaadens mobile base« (forkortet MOBA). Basen bestaar af ca. 30 motorkøretøjer, hvoraf flere er terrængaende.

MOBA'en kan med kort varsel i fredstid eller krigstid etableres paa et vilkaarligt sted og der i kortere eller længere tid virke som hjemsted for en iøvrigt fuldt udrustet og operationsduelig MTB-styrke. Den kan yde baadene hjælp og service samt forsyningsmæssig assistance. Den kan formidle enhver kommunikation til og fra baadene, hvad enten disse ligger ved basen eller er i søen. Endvidere kan den huse og formidle MTB-styrkens operationsplanlægning og bistaa ved, evt. lede, operationers udførelse.

Foruden operationsafdelingen omfatter MOBA følgende afdelinger:

Maskinafdelingen, Torpedoaafdelingen, Artilleriafdelingen, Forplejningsafdelingen og Lejr- og Transportafdelingen.

I. E. Wessel-Tolvig.

Tilgang af nye medlemmer april og juli kv. 1962

Aarhus 6, Assens 1, Birkerød 3, Bogense 3, Bornholm 15, Ebeltoft 3, Fredericia 1, Frederiksberg 3, Frederikshavn 82, Frederikssund 1, Frederiksværk 7, Gentofte 1, Glostrup-Taastrup 3, Grenaa 19, Haderslev 3, Hals 1, Helsingør 22, Hirtshals 7, Hjørring 9, Holbæk 2, Hornbæk 8, Horsens 3, Hørsholm 1, Kalundborg 2, Køge 1, Mariager 4, Middelfart 1, Nakskov 1, Nykøbing F. 2, Nykøbing Mors 1, Nykøbing S. 1, Næstved 8, Odense 5, Padborg 1, Præstø 6, Randers 6, Ringkøbing 1, Roskilde 8, Skagen 9, Skive 3, Skjern 2, Skælskør 5, Slagelse 2, Stubbekøbing 1, Sønderborg 1, Thisted 6, Vejle 9, Viborg 2, Vordingborg 2.

Ialt 304 medl.

Samtidig er udmeldt 307 medlemmer.

Formandens Grønlandsrejse

Grønland har brug for alt, hvad der under opbygningen af landet kan samle og give en positiv indstilling til problemerne. Staten gør sit, mange foreninger i Grønland gør deres, og Marineforeningen og dens lokalforeninger i Grønland gør ogsaa en stor indsats i god retning i Grønland i disse aar.

Kommandør G. de Lichtenberg, Marineforeningens formand, er netop vendt hjem efter et besøg i Vestgrønland bragt i stand af *Godthaab* afdelingen med hjælp af Søværnet og private interesserede i Grønland. Han var for 12 aar siden chef for marinekommandoen, som dengang havde hjemme i Godthaab.

Ved sin hjemkomst fortæller kommandøren i en artikel i Berlingske Tidende for 25. okt. 1962 som her gengives, om den udvikling, der er i Marineforeningens virksomhed i Grønland:

I *Godthaab* begyndte det stiltørdigt med et kirkeskib i kirken — et symbol paa foreningens tilstedeværelse i Grønland. Siden overtog Marineforeningen nogle grave, hvor danskere, færinger og tyskere ligger begravet langt fra deres slægtninge. Gravene er blevet udstyret med en marmorplade og omgærdet med en jernkæde. Siden blev der indrettet en marinestue i det tidligere orlogshjem paa den gamle marinestation. Den blev til under medvirken af foreningen »Dannevirke«. Og denne marinestue fungerer, hver gang besætningerne fra orlogskutterne kommer til hovedbyen Godthaab, og hver gang der er engelsk og fransk flaaebesøg paa de kanter.

KD de Lichtenberg afslører kobberpladen paa mindeankeret.

Og Marineforeningen har videre planer. Baade i Sukkertoppen og i Holsteinsborg søger man at indrette noget lignende. Muligheder er der ogsaa i Ivigtut, nær marinekommandoen i Grønndal. Overalt gælder det, at aanden i Marineforeningens arbejde hjælper til i positiv retning under opbygningen af Grønland. Ogsaa Kgl. Grønlandske Handel støtter disse bestræbelser, som i høj grad er af menneskelig natur.

Helt ny er tanken om oprettelsen af et »Kommandør de Lichtenbergs Fond«, som — ogsaa i taknemlighed for *de Lichtenbergs* indsats — ikke mindst i aarene i Grønland — skal anvendes til unge grønlænderes sømandsmæssige uddannelse. Der bliver i første række tale om støtte til uddannelse paa skoleskibene GEORG STAGE og DANMARK. Man arbejder energisk med denne tanke, hvis

gennemførelse vil have stor betydning i det søfarende Grønland.

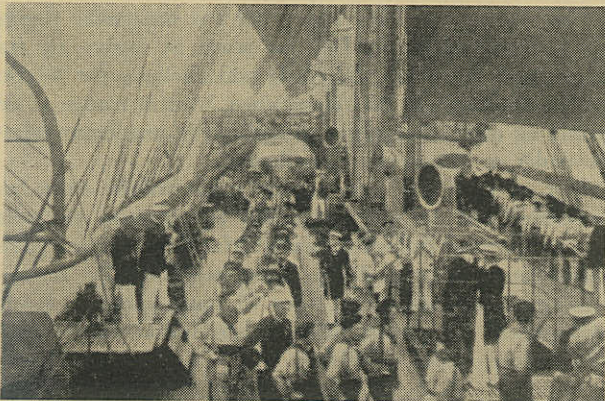
Den egentlige anledning til formanden for Marineforeningens besøg i Grønland var afsløringen af en mindeplade paa mindeankeret, der af Marineforeningen er rejst paa den gamle marinestations flagbastion. Mindeankeret, der stammer fra det gamle Grønlands-skib CERES, iaa oprindelig i Juliannaab, men det blev senere flyttet til Godthaab. Der er nu indsat en kobberplade paa mindeankeret, som kommandøren afslørede. Paa pladen staar: »Til minde om dem, der satte livet til i grønlandske farvande«. Og det gælder alle, som i aarenes løb er forsvundet under de talrige tragiske forlis ved Grønlands kyst. En af forkæmperne, formanden for Marineforeningen i Godthaab i en aarrække, bagermester A. Echwald, fik ved samme lejlighed af formanden overrakt »Marineforeningens æresanker« som paaskønnelse for arbejdet, der er gjort.

Marineforeningen arbejder stilsfærdigt, men det er et arbejde, som kan mærkes i Grønland, hvor baade administratører og teknikere, den jævne mand og de smaa samfund skønner paa det.

FYENs endeligt

Paa den gamle krydserfregat og mangeaarige kaserne-skib FYENs 79-aarige fødselsdag fejrede Marineforeningen i fjor det gamle hæderkronede skib ved en munter fregat-aften — 3 dage før skibet »udgik af Flaadens tal« som det officielt hedder, for derefter at blive realiseret.

Men gamle FYEN skulle dog opleve sin 80-aarsdag, omend ikke under orlogsflaget, saa dog alligevel paa Holmens enemærker, stadig fortøjet ved *Elefanten*, idet den gamle skude først i oktober i aar blev købt til ophugning af firmaet H. I. Hansen i Odense og saaledes vil FYEN ende sine dage paa Fyn. Den 27/10 forlod den gamle orlogsmand under bugsering Flaadens leje gennem »Fregatløbet« — der er nu blevet en tom plads i det københavnske havnebillede.

Som kontrast til billedet af det gamle jernskrogs sidste rejse bringes samtidig et billede fra UNDER DANNEBROGs julehæfte 1918: »Vaabenparade i Fregatten FYEN paa udenlandstogt« fotograferet af daværende skibsløge Borgesen. Et glimt fra tidligere tiders skibe under sejl med mange mand paa det store dæk.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgæster —

Fra Hovedbestyrelsen

Den 19/10 mistede vi vor gamle veltjente ven og kammerat, tandlæge *Strange Friis*.

Fra barnsben havde han en dybfølt interesse for søen og søens folk, og det var ham en stor skuffelse at han ikke blev søofficer som ønsket, men gennem sejlsporten fik han dog afløb for denne sin store interesse, og naar kapsejladserne kaldte, var han altid paa pletten. I sejlsportsfolkernes kammeratlige kreds faldt han til med sit hyggelige lune og glade humør; og aar efter aar blev han indtil det

sidste opfordret til at være dommer ved kapsejladserne, idet han var højt respekteret for sine retfærdige og noble afgørelser, der vidnede om dybtgaaende kendskab og forståelse af sejlsportens betydning og værdi for ungdommen.

Men ikke mindre har Marineforeningen gennem de mange aar kunnet glæde sig over hans interesse. I 40 aar stod han for styret af Kolding-afdelingen og ledede denne paa en maade, som tjener Marineforeningen til ære.

Talrige er de besøg han arrangerede, naar fremmede eller egne orlogsfartøjer anløb Kolding, og hans ønske var, at gæsterne ikke blot skulle faa et godt indtryk af byen, men ogsaa af Danmark.

I 23 aar virkede han paa sin smukke og værdige maade som medlem af Hovedbestyrelsen, og her og overalt ude omkring vil vi huske hans velkendte skikkelse og glade ansigt, naar han mødte op til vore sammenkomster og altid kom med godt humør og faldt godt til i kammeraternes lag.

Vi vil savne vores gamle ven, og vi vil mindes ham i ærbødighed.

ÆRET VÆRE HANS MINDE

G. de Lichtenberg.

Ved *Strange Friis'* begravelse den 22/10 paa Kolding kirkegaard var der mødt talrige Marineforeningsmedlemmer, ligesom afdelingens flag paraderede ved kisten. Marineforeningens næstformand, *Otto Maegaard* bragte en varmfølt sidste hilsen til Hovedbestyrelsens nestor.

Paa *Hovedkassererens* 75-aars fødselsdag 30/10 overbragte Marineforeningens *Næstformand* og *Landssekretæren* som gave til orlogskaptajn *Janus Sørensen* 2 smukke flaskebakter i sølv, anskaffet for midler indkommet fra vide kredse indenfor Marineforeningen. Faa dage forinden havde »Janus« fejret sin guldbryllupsdag, saa huset var præget af feststemning. Ved denne lejlighed havde *næstformanden* overbragt 2 krystalkarafler som personlig gave til guldbrudeparret fra kammeraterne i Hovedbestyrelsen.

Overvældet af et væld af gæster, gaver, blomster og mange andre former for hyldest bad Hovedkassereren om, at følgende »signal« maatte komme med i dette nr. af medlemsbladet:

I taknemlighed over alle de mange venlige hilsner og dejlige gaver, som jeg modtog til guldbrylluppet og til min 75-aars fødselsdag, bringer jeg Dem alle min varmeste tak.

Janus Sørensen.

Under Marineforeningens formands rejse til Sønderjylland, bl. a. for at deltage i tilrettelæggelse af festlighederne paa Dybbøl i 1964, deltog Kommandøren i september i et møde paa Tønderhus med henblik paa oprettelse af en Marineforeningsafdeling i Tønder. I forevejen findes der Marineforeningsafdelinger i Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Graasten og Padborg, men foreningen har ikke været repræsenteret vesterude syd for Ribe. Det viste sig at være interesse for sagen, og en Tønder afd. kan forventes at se lyset i løbet af efteraaret.

Opmærksomheden henledes paa en trykfejl i UNDER DANNEBROGs juli nr. 1962, hvor der i årsberetningen paa side 4, højre spalte, er anført, at Marineforeningens 50-aars jubilæumsreception er planlagt til den 13. april 1962 — det skal være den 30. april 1963.

Distriktsmøde

Afdelingerne inden for distrikt 7 afholdt distriktsmøde den 15/9 i Viborg. Efter at afdelingsformanden, fotohandler P. Vindum havde budt velkommen til de mødte afdelinger, aflagde Villy Kyst, Aarhus beretningen om arbejdet inden for Marineforeningen i det forløbne aar.

Distriktets sommerstævne til Frijsenborg ved Pøt Mølle, som Randers afd. havde arrangeret, havde ikke saa stor tilslutning som ventet, men man ønskede at fortsætte sommerstævnet igen til næste aar, hvor Aarhus blev foreslaaet. Lovændringerne blev drøftet, idet man haabede paa et snarligt godt resultat, endvidere blev Marineforeningens 50 aars jubilæum næste aar omtalt. Man vedtog, at distriktsmødet næste aar skal afholdes i Randers.

Jubilarstævnet 1962

Marineforeningens aarlige jubilarstævne har siden 1913 været en af grundpillerne i foreningsarbejdet og det har aar efter aar været afholdt paa en smuk og værdig maade i fuld forstaaelse med og ved fortræffelig hjælp fra Søværnets side. En enkelt gang har der været anket over at stævnet ikke finder sted paa en bestemt indkaldelsesdato, men paa en vilkaarligt valgt dag. Hertil skal der ved denne lejlighed oplyses, at det ville være praktisk ugørligt og sikkert ogsaa knapt saa festligt, men kun dyrere, om hver enkelt lille indkaldelseshold skulle feste paa hver sin specielle dag, ligesom man heller ikke paa et stort militært etablissement som Flaadestation København paa tilfældige arbejdsdage vil kunne bespise og give anden service til forskellige jubilæumshold. Fra Søværnets side er man interesseret i og glad for, at Marineforeningen hvert aar samler jubilarer til een stor jubilarfest under festlige og højtidelige former, og i de senere aar har denne dag altid været søndagen nærmest 29. august.

Som anført i programmet for jubilarstævnet 1962 er dette nu udbygget paa en ny maade, ikke mindst af hensyn til, at vore orlogsgaster siden 1947 har faaet deres første militære uddannelse, først i den midlertidig udlaante militærlejr ved Arresødal og siden 1959 og forhaabentlig i mange aar frem i tiden i det store Eksercerskoleetablissement i Avderød. For mange af de yngre gaster, der direkte fra Eksercerskolen kommer til Søværnets fjerneste tjenestesteder, bliver Holmen kun et ret ukendt begreb, hvorfor en jubilardag i fremtiden ogsaa maa omfatte et besøg paa Eksercerskolen i Avderød.

Den 26/9 1962 samledes jubilarerne derfor paa sædvanlig maade til den traditionelle velkomst paa Holmen ved

formanden for Marineforeningen og kommandørkaptajn K. Knudsen som repræsentant for Flaadestation København med paafølgende kort andagt ved en vpl. teolog i forbindelse med kransnedlægnings paa mindstenen for Holmens faldne under besættelsen.

Nyt var ogsaa, at rundgangen paa Holmen under musik og ledet af Marineforeningens landssekretær nu ogsaa omfattede Søartilleriets smukke gamle bygningskompleks paa Arsenaløen. Efter frokosten paa kasernen, hvor komponisten og trompetisten Hans Peter Nielsen (ja, det var ham med trompetsoloen) gav denne og andre musikstykker til bedste som et festligt islæt, saaledes at alle glade og velfornøjede kunne entre de store busser paa Toldboden. Maaske kan busturen synes lidt lang, men afbrudt af det smukke syn af Frederiksborg slot i sommersonne og i forbindelse med en hyggelig passiar med sidekammeraten om gamle dage i sømandsblusetøj, saa gik turen dog let og hurtigt. Besøget paa det nye, højmoderne kaserneetablissement paa halvøen ud i den skønne, altid grønne Arresø, blev en forjættende oplevelse i sin umaadelige kontrast til gamle trange kaserneskebe og andre snævre og upraktiske lokaliteter.

Skolechefen, KD J. A. Schou, modtog jubilarerne paa paradepladsen. Det var hans sidste søndag i Søværnets tjeneste og Marineforeningens formand benyttede lejligheden til at overrække Kommandøren 40-aars jubilæumsmedaljen. Rundgangen paa det store anlæg var meget interessant og de mange nye ting blev beset med megen omhu: indkvarteringsforholdene, undervisningslokaliteterne, fritids- og velfærdsforanstaltningerne og ogsaa lejrens egen, paa en gang smukke og beskedne kirkesal, alt blev grundigt gennemgaaet og ikke mindst LAPPEDYKKEREN — det store faste øvelsesskib midt i lejren, bygget og samlet paa tørt land af utallige dele fra ophuggede fartøjer m.m. og skabt for at lette forstaaelsen for de nyindkaldte af et skibs mange forskellige dele og de for mange maaske helt snurrie betegnelser herfor, gjorde lykke.

Skafningen foregik i den store kostforplejningsbygning efter det moderne cafeteria-system, hvor hver mand afhenter sin bakke med fortæringen, der var straalende, rigelig og særdeles veltillavet. Det var svært at løsrive sig fra dette moderne og vel udbyggede uddannelsescenter for pr. bus at blive kørt til Raadhuspladsen, hvorfra mange af de gamle og unge orlogsgaster genopfriskede ungdomsminderne under et afsluttende Tivolibesøg.

Der er ingen tvivl om, at naar nogle enkelte smaa bygynderfejl ved det nye omfattende arrangement til næste aar er rettet og forbedret, saa vil Marineforeningens Jubilarstævne nu have fundet en form, hvorunder det forhaabentlig i mange aar frem i tiden vil kunne glæde de gamle orlogsgaster, der trofast deltager heri for at mindes ungdomsaarene under splitflaget.

Skip-

Huitfeldts DANNEBROG som kirkeskib i Norge

Som omtalt i UNDER DANNEBROGs juli nr. 1961 blev der paa 250 aars dagen for kampen i Køge bugt ophængt en model af Huitfeldts DANNEBROG i Herfølge kirke, hvor 6 af skibets besætning er jordfæstet ved kirke-muren. Modellen var udført af Falck-redder Arne Petersen fra Store Heddinge. Der blev senere dannet en komité for at fremskaffe en tilsvarende skibsmodel til Hurum kirke i Norge, i hvis kapel Huitfeldts kiste staar flankeret af dansk og norsk orlogsflag. 30/9 blev denne skibsmodel, der ogsaa var udført af Arne Petersen og bragt til Svelvik i Dram-

Norske og danske orlogsgaster bærer modellen af DANNEBROG til Hurum kirke.

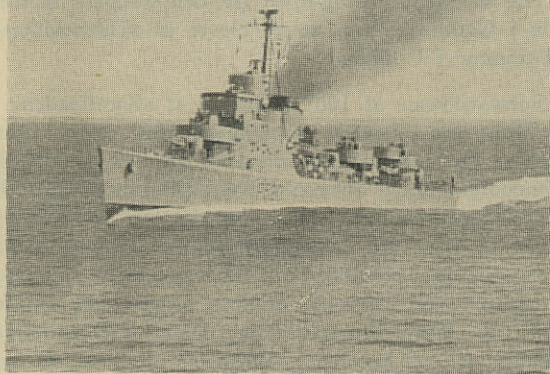
mensfjorden, lige neden for den højtbeliggende Hurum kirke, af den danske patruljehjager HUITFELDT.

Forinden havde den smukke model været udstillet i 8 dage i Køge flankeret af Marineforeningens flag. Ledsaget af komitéen, hvori bl. a. var sognepræsten i Herfølge, stiftsdame, frøken *Tillisch* fra Vallø og formanden for Marineforeningens Køge afd. m. fl. blev den statelige model båret af danske og norske orlogsgaster. Ved Kirken havde den norske Marines musikkorps taget opstilling og under et ophold foran *Huitfeldts* smukke mindeobelisk blev begge landes nationalsange spillet, hvorefter kirkeskibet blev modtaget af sognepræsten, provst *Sandberg*. Pastor *Christiansen*, Herfølge, nævnede i sin overrækkelsestale, bl. a. at kirkeskibet var skænket af venner i Danmark i taknemlig erindring om *Iver Huitfeldts* daad i Køge bugt den 4/10 1710 — og som det norske og danske flag ved søheltens kiste, ønsker man med denne gave at styrke fællesskabet mellem de to broderfolk, som saa ofte har kæmpet side om side. Forinden den smukke skibsmodel gled paa plads midt i kirken, lagde den unge danske premierløjtnant *Henriksen*, hvis tipoldefars oldefar var den sidste rorgænger paa lineskibet DANNEBROG, en buket strandasters fra Køge bugt paa modellens dæk. Den stemningsfulde højtidelighed blev overværet af den norske admiral *Braadland*, marinehistorikeren, kommandør *Bergersen* og den danske ambassadør *Ronne* samt en meget stor tilhørerskare.

Den dansk-norske søhelt *Tordenskiolds* minde er blevet hædret ved en højtidelighed i Holmens kirke, hvor den norske ambassadør *Rolf Andersen* paa det norske Søforsvars vegne nedlagde en krans paa *Tordenskiolds* sarkofag i anledning af søheltens fødselsdag, 28/10 1690.

FLÅDEN

gennem 450 år

SE SIDE 11

FLÅDEN GENNEM 450 ÅR

udsendtes ifjor som et populært og oplysende værk om den danske Orlogsfåde og dens historie og udvikling gennem tiderne, helt fra Kong *Hans'* dage.

En række eksperter har som medarbejdere lagt et stort og omfattende arbejde i at gøre bogens indhold så omfattende, men samtidig også så levende og klar, at den med sine mange lødige artikler, sine talrige smukke, ofte ukendte illustrationer, kan give et billede af dette vort betydningsfulde værns mangeartede opæver og uddybe formerne, hvorpå disse er løst under forskellige vilkår gennem historien.

FLÅDEN GENNEM 450 ÅR har vakt stor interesse og vundet megen anerkendelse viden om. Den nu afgæede chef for Søværnet, Viceadmiral *Hans Nyholm* har skrevet forordet til dette værk, der er redigeret af Kommandørkaptajn *R. Steen Steensen*, Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg* og Redaktør *M. Friis Møller* og udsendt på *Martins Forlag* med 525 sider og et væld af nyt og gammelt billedstof, heriblandt flere smukke farveplancher. Prisen er indbundet i skind kr. 296.— incl. oms. Kan fås på rate.

Det vil være den helt rigtige bog for enhver gammel orlogsgast, der her kan finde artikler om vor søkrigshistorie, men også om vort Søværn af idag og dets tekniske og mandskabsmæssige udvikling. Under *Kystdefensionen* gives oplysning om hele det tyske befæstningsanlæg langs vore kyster under 2. verdenskrig, også Søværnets skoler, Marinehjemmeværnet, de faglige organisationer m. m. bliver omtalt. Bogen rummer således besvarelser på mange forskellige spørgsmål, som en tidligere orlogsgast kan være opfyldt af.

Den store Flådebog har sin naturlige plads på boghylden i alle marineinteresserede danske hjem, det er en god bog, en smuk bog, en værdifuld bog at eje.

MARTINS FORLAG

NY VESTERGADE 13 — KØBENHAVN K — TELEFON CENTRAL 1864

Jubilerende afdelinger

»Bornholms Marineforening staar efter 40 aars forløb støt — Marinekammerater, hjælp os i tiden fremover med at styrke vor forening og derved interessen for det mairitime kald« — denne bulletin udsendes lørdag 1/9 fra »Industrien«s festsal i Rønne i anledning af Marineforeningens Bornholms afdelings 40 aars jubilæumsfest. Maalet var, at dette budskab naaede ud til alle bornholmere, der har tilknytning til søen og dens liv. —

Efter 40 aars virke under straalende personligheder som foreningens stifter, kriminalassistent *Nielsen*, fiskeskipper *Ludvig Jensen*, kommandørkaptajn *Hassager-Christiansen* og skibsreder *Chr. Petersen*, har Marineforeningen paa Bornholm vundet sig en anerkendt position, og dens nuværende styrelse med direktør *Victor Kjellberg* i spidsen, gav gennem denne jubilæumshilsen til kende, at de agter at følge det eksempel, som deres forgængere viste ved at samle de gamle orlogsgaster til fælles opgaver for Søværn og Søfart i god dansk aand, men samtidig paa kammeratlig basis.

Her skal ikke skrives historie, men det maa anføres, at det store og veltilrettelagte Landssendemandsmøde paa Bornholm i 1959 blev til en straalende oplevelse for alle deltagerne, et arrangement, som satte sit præg paa hele Marineforeningens liv.

40-aars festen i Rønne var lagt i samme plan. En stor forsamling festede med Marineforeningens formand, *KD de Lichtenberg* og talrige indbudte gæster i spidsen. Blandt de mange smukke gaver, modtog afdelingen ogsaa rigsvaabnet fra kongeflaget paa det gamle kongeskib DANNEBROG, som tidl. regnskabsfører paa skoleskibet GEORG STAGE, *Gudmund Jensen* overrakte, han havde haft det siden 1920, men fandt at det rettelig hørte hjemme i denne nationale, maritime forening. Mange andre smukke gaver og hilsener blev modtaget, ligesom der var takketelegram fra Hans Majestæt *Kongen* for en hilsen fra jubilæumsfesten, hvortil der ogsaa var inviteret repræsentanter for Marinedistriktets personale, og det bør i den forbindelse nævnes, at alle afdelingens gæster sammen med indbydelsen fik tilsendt Marineforeningens Mærkathæfte »Glimt fra Søværn og Søfart«.

Vejle afd. samlede 22/9 som Marineforeningsafdeling nr. 1 til 50-aars jubilæumsfest, idet foreningen »De danske Marinere for Vejle og Omegn« med bagermester *P. A. Andersen* som formand saa lyset allerede i 1913, endda oprettet et halvt aar før Marineforeningens landssammenslutning, hvori den straks fandt sin naturlige plads som afdeling nr. 1. I 1914 fik denne afdeling en særlig tilladelse fra Kong *Christian X* til at føre splitflag paa fast stang, medens Marineforeningen og dens mange afdelinger landet over alle fører et orlogsflag med særligt foreningsmærke til at hejse under et flagspil.

Ved den festlige jubilæumsmiddag hyldede Marineforeningens landssekretær, fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg* veteranen inden for landssammenslutningen og dens energiske bestyrelse, der gennem de mange aar havde forstaaet at skabe respekt og agtelse om Marineforeningen og paa udmærket maade ført de gode traditioner videre. I dag er formandshvervet i hænderne paa bagermester *Steen Andersen*, der som søn af afdelingens stifter, er opvokset i Marineforeningens aand og traditioner og nu paa fast og myndig maade leder afd. I foråret havde *Andersen* sammen med sin bestyrelse saaledes en meget stor andel i det veltilrettelagte Sendemandsmøde, som fandt sted i Vejle by.

Jubilæumsfesten i Vejle Haandværkerforening, hvor afdelingen ogsaa har sin smukke Marinestue, forløb paa smukkeste maade. Der blev afsendt telegram til Hans Majestæt *Kongen*, fra hvem der kom takketelegram; flere medlemmer modtog 25-aars jubilæumstegnet, og mange talere havde ordet, bl. a. gav afdelingens tidligere formand, herreekviperingshandler *Jeppesen* i smukke og alvorlige ord udtryk for foreningens formaal: arbejdet for Søværn og Søfart i bedste kammeratlige aand, som det, der havde kunnet samle de gamle orlogsgaster i Vejle gennem et halvt aarhundrede.

Bogense afd. fejrede 20/10 sin 20-aars stiftelsesfest under festlige former paa restaurant »Arken«. Forinden havde gæsterne — godt et halvt hundrede ialt — aflagt besøg i afdelingens Marinestue paa *Bogense Hotel* og her glædet sig over de mange forskellige maritime minder, ikke mindst købmand *C. E. Christoffersens* ud klip om skibe og den interessante gæstebog.

Ved bordet gav afd.s formanden, ingeniør *Vestergaard* et rids over foreningens historie og i forbindelse med Hovedbestyrelsens hilsen gav Marineforeningens formand, netop hjemvendt fra sin lynvisit til Grønland, glimt om livet og arbejdet i afdelingen deroppe og om Marineforeningens formaal og betydning i vort samfund fra grænsen i syd til Grønland i nord.

Fra Odense afd. bragte hovedbestyrelsesmedlem, ingeniør *Fylling* hilsen og overbragte som gave en smuk gammel skibshuggert, Kommandør *de Lichtenberg* havde som gave til Marinestuen medbragt en smukt forarbejdet pren. Den maritime stemning blev hurtigt manet frem gennem *Gustavs* saftige sømandshistorier og den fornøjelige aften sluttede med dans til langt ud paa de smaa timer.

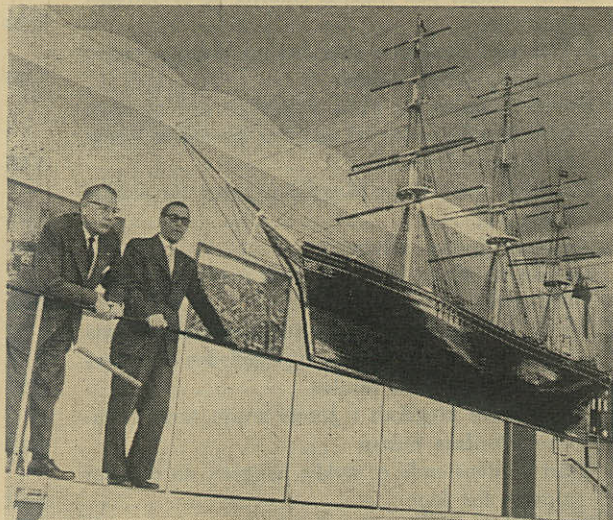
Soldatens og Orlogsgastens Fond, der ledes af en bestyrelse fra Soldaterforeningernes Landsraad, Forsvarsbroderforeningerne og Marineforeningen har ifølge regnskabet for 1961 haft et mindre underskud paa grund af kurstab paa fondsbeholdningen. Der haves et udestaaende for ydede laan paa kr. 9435,— i aarets løb er der ydet kr. 1107,— i rentefrie laan og formuen er kr. 112.927,—.

Soldaterhjemforeningen »DANNEVIRKE« har gennem mange aar udført et højt prisværdigt arbejde inden for velfærdstjenesten i dansk forsvar. I aarsberetningen for 1961 omtales, at »Soldaterhjemmet« paa Bangsbofort skal flyttes. Forhaabentlig vil man da benytte lejligheden til at ændre betegnelsen til »Orlogshjem«, saa det benævnes saadan som sæd og skik har været brugt i Søværnet. Det er f. eks. det gamle *orlogshjem* fra den tidligere marinestation i Godthaab, som nu er blevet til »Dannevirke«- og Marinestue i Godthaab.

Forsvarslovene af 1961 medførte at »Kystflaaden« blev til *Søværnets operative Kommando* med sæde i Aarhus, medens Kystbefæstningen forsvandt som selvstændigt kommandoorgan under Søværnet. Kystartilleriforeningen (Kystbefæstningsforeningen) fortsætter dog sit prisværdige arbejde til gavn for besætningerne fra de faa kystforter, *Steuvsfort* og *Langelandsfort*, der begge fortsat kommer til at eksistere under den nye ordning, begge steder som kerne i den nye Marinedistriktsordning. Ifølge *Kystartilleribladet* dækker den nu populære betegnelse »Kysten« de mange forskellige betegnelser siden 1867: Søbefæstningen, Kjøbenhavns Søforter, I Artilleribataillon, Kystartilleriregimentet (med I, II og III Kystartilleribataillon), Kystartilleriet, Kystartilleribataillonen, Kystdefensionen og til slut Kystbefæstningen.

Modellen af theclipperen CUTTY SARK

Den altfor tidligt afdøde kriminaloverbetjent, tidligere styrmand *Peter Bredal*, arbejdede gennem mange aar paa en pinlig nøjagtig model af CUTTY SARK, et af verdens berømteste sejlskibe, og denne model viste sig endog under sejlads med alle klude sat paa Aarhusbugten at være en særdeles habil sejler, hvad der er sjældent for model-skibe. *Bredal* naaede at forære modellen til Aarhus Marineforening inden han døde, men den to meter lange sejlskude var svær at anbringe. Med fru *Bredals* sanktion er Marineforeningens model nu overdraget til den britiske konsul i Aarhus, *Vagn Klæbel*, der har ladet den smukt udførte model, der fører britisk flag, ophænge i besøgs-hallen paa bryggeriet »Ceres«, hvor det smukke skib hvert aar vil blive beundret af flere tusind mennesker.

Direktør *Klæbel* og Aarhus afd.s formand, glarmester *Villy Kyst* ved modellen af CUTTY SARK.

»Clipper«-epoken i slutningen af forrige aarhundrede var særlig præget af the-sejladserne fra Østen til England, og netop CUTTY SARK, (Den lasede særk) var det skib, der opnaaede det største antal rekorder og dermed stor popularitet i engelske søfartskredse. Efter nogle faa aar under portugisisk flag, tjente CUTTY SARK i lang tid som træningsskib for britiske søfolk. Efter en gennemgribende restaurering er den berømte fuldrigger nu støbt fast i en særlig tordok ved bredden af Themsens i Greenwich, ligesom *Nelsons VICTORY* er det i Portsmouth og begge disse stolte minder om fordums sejlskibsdage besøges aar efter aar af mange interesserede — tænk blot, om man paa samme maade havde værnet om gamle JYLLAND i tide. —

Den 29/10 fandt den højtidelige overrækkelse af modellen sted ved afd.s formanden *Villy Kyst*, i overværelse af ca. 80 medlemmer med damer, der senere samledes til musikunderholdning og hyggeligt smørrebrødsbord paa bryggeriet.

FRA DEN GAMLE MARINEBY

Berlingske Tidende bragte 20/1 1962 følgende marinehistoriske gadeskildring:

Det er faa gader i København, der ikke hedder gade, vej eller allé »til efternavn«. Nyhavn og Holmens Kanal er to af dem. Og mens Nyhavn indrammer en kanal, er det nu hundrede aar siden, der sidst var vand i Holmens Kanal.

Julegaven til venner nær og fjern er i aar selvfølgelig:

Marineforeningens Mærkathæfte

»GLIMT FRA SØVÆRN OG SØFART«

Bremerholm var oprindelig en ø, men allerede under Christian III blev den gjort landfast med København ved opfyldninger. Og endnu længe var Bremerholm — eller som det kom til at hedde Gammelholm i modsætning til Nyholm paa den anden side sejlrenden — flaadens hjemsted indtil midten af forrige aarhundrede, og de nuværende bygninger paa Gammelholm stammer fra sidste del af forrige aarhundrede.

Søkortarkivet var den sidste af Søværnets bygninger paa Gammelholm, og endnu minder Kronometertrappen derom. Kronometertrappen ligger lige ved Holmens Kirke, og herfra blev kronometrene sejlet ud til flaadens skibe. Da en ny Holmens Bro blev bygget for en halv snes aar siden, var det paa tale at lægge den saa klods op af kirken, at Kronometertrappen havde maattet fjernes. Undersøgelserne endte med, at broen blev placeret paa sin hidtidige plads, og København beholdt Kronometertrappen som minde om dengang, flaadens havde hjemme paa Bremerholm.

I 1864 blev Holmens Kanal opfyldt, og da man 13 aar senere fejrede to hundrede aars dagen for slaget i Køge Bugt, blev der midt i Holmens Kanal rejst en statue (modelleret af Th. Stein) af admiralen *Niels Iuel*, som siden har staaet her midt i den københavnske trafik uden at kunne se det vaade element, hvor han »gav Agt paa Stormens Brag« og vandt en stor sejr over den svenske flaaede. Her staa han »med Holmens faste Stok« i haanden (som københavnerviddet siger). Nu skuende mod Landmandsbanken med Østasiatisk Kompagnis massive — i efterkrigs-aarene genopbyggede — hovedsæde som baggrund.

Den gade, der fører fra Holmens Kanal til Havnegade til den ny bro over kanalen ved Knippelsbro, bærer ogsaa *Niels Iuels* navn, hvem *Johannes Ewald* har digtet om, sammen med *Christian IV* og *Tordenskiold* i Danmarks nationalsang, som alle kender fra »Elverhøj« — skønt *Ewald* egentlig har skrevet den til syngespillet »Fiskerne«, der ogsaa er opført paa Det kgl. Teater, København.

Holmens kirkeblad er pudset op, »Ankerkæden« kommer nu som en hilsen fra Holmens kirke i smukt udstyr med en nydelig »fast« symbolsk forsideillustration, der viser Søværnets gamle traditionsprægede kirkebygnings tilknytning til Søværnets kronede anker netop gennem *ankerkæden*. Mange vil dog mene, at kirkebladets nye vittighedsprægede illustrationer er for utraditionelle til et saadan blad. I anledning af den oprindelige bygnings 400 aars jubilæum, har redaktør *Tage Christiansen* i *Ankerkæden* fortalt nedenstaaende om Holmens gamle Ankersmedie.

De fleste, der kommer i Holmens Kirke, ved saa meget om denne prægtige kirkebygnings historie, at den engang var flaadens ankersmedie, bygget af *Frederik II*. Bygmesteren var *Peter de Duncker*. Og det er i aar 400 aar siden, arbejdet begyndte; i 1563 stod ankersmedjen færdig. Og det er morsomt at se paa gamle billeder, at den faktisk allerede dengang mindede om en kirkebygning.

Selve smedjen var en lang, lav bygning, men for enden af den, ud mod kanalen, opførtes et tre stokværk højt hus, der fik en af vore allerførste renaissancegavle, og som bl. a. skulle være toldbodhus. Denne høje gavl skulle dække for synet af smedjen set fra slottet. Og enhver maa i dag erkende, at denne gavl, der hviler paa et fundament af

kvadersten i vandkanten, nok er værd at se paa. Den har for øvrigt endnu i sokkelstenene fem store jernringe fra dengang skipperne fortøjede deres skuder her eller med baadshager skulle manøvrere sig gennem sejllobet.

Det var af aarsager, som stadig er aktuelle, at *Christian IV* fandt paa at indrette kirke i de forhaandenværende bygninger. Der manglede penge til kirkebyggeri. Men det er værd at lægge mærke til, at planen om en kirke hørte med i det byggeprogram, han havde lagt for Bremerholm.

Fra Hav og Havn

Kvinde i kabyssen

Den 15/9 tog den 17-årige Jonnva Guttesen fra Klaksvig ud paa et to maaneders fisketogt til Grønland med staalkutteren JACUB B, paa hvilken hun har ladet sig høre som messe»dreng«.

Hun skal sammen med kokken sørge for de 27 færøiske fiskeres forplejning.

Mere om KVINDER ombord

Omkring aar 1900 købte en ung kvinde i San Francisco et tremastet barkskib og gav det navnet WOMENS LIBERTY. Det mærkelige ved dette skib var, at samtlige besætningsmedlemmer med undtagelse af kokken, udelukkende bestod af kvinder. Hvorlænge skibet sejlede med sin kvindelige besætning, melder historien intet om, men i tankerne kan man godt have medlidenhed med den stakkels kok, for paa den tid var det jo ikke ualmindeligt, at skibene laa mere end 3 maaneder til søs.

Her i Danmark er kvindelige søfolk, bortset fra telegrafister og kahytspersonale et ukendt begreb, men derimod støder man ofte i russiske skibe paa kvinder, som er fuldt uddannede navigatører og som forretter tjeneste som styrmænd paa lige fod med deres mandlige kolleger. I et enkelt tilfælde har Københavns havn været anløbet af et skib, hvor føreren var af det »svage køn«. Tyskerne har i hvert fald en kvindelig navigatør. Hun blev engang spurgt, om hun ikke havde vanskeligheder ved at hævde sig mellem saa mange mandfolk? »Nej«, sagde hun, »ikke til søs, men ligger vi ved land, og der af og til kan komme spiritus ind i billedet, saa kan det knibes«.

I svenske, norske og finske skibe er det meget almindeligt at kabyspersonalet udelukkende er kvinder.

Kongelig klokke

I Bergen og Stavanger har der været afholdt en britisk industriudstilling under navnet »Gateway to Britain Week«. Paa udstillingens aabningsdag modtog kong Olav V som gave fra engelske skibsværfter en skibsklokke af »Lindisfarne« sølv, udført af et kendt sølvmedefirma i Newcastle. Klokken er smykket med ornamenter, som er kopieret efter illuminationerne i »Lindisfarne evangeliene«, en samling pergamenter skrevet af munkene paa øen Lindisfarne eller »Holy Island« ud for kysten af Northumberland.

Der knytter sig en interessant historie til disse pergamenter: Biskop Eadfrith af Lindisfarne skrev Lindisfarne evangelierne til Guds, St. Cuthberts og alle helgeners ære, biskop Aethelwald indbandt bogen, og eremitten Billfrith udarbejdede bindets ornamenter og smykkede det med guld, sølv og ædle stene. Denne bog blev skabt omkring aar 700. Den forblev paa Lindisfarne indtil 875, da biskopperne besluttede at overføre St. Cuthberts jordiske levninger til det engelske »fastland« af frygt for de danske erobrere. I mange aar opbevaredes bogen i Durhams domkirke under domprovstens og domkapitlets varetægt. Nu findes den paa British Museum. BØRSEN.

Gjort verdens ende længere.

I 1937 udsendte redaktør Svend Thorsen en bog, »Lunets sønner«, hvori han havde samlet, hvad købmand Lorens Filskov, Møgeltønder, havde fortalt af fornøjelige tildragelser fra sin egen tid og om overleveringer i sognet, bl. a. denne om en regning en anden mand med et muntert sind havde udformet:

Maler Oluf Lassen i Skrave fik i 1790 til opgave at restaurere sognets kirke, og ved arbejdets afslutning sendte han en sålydende regning:

Forandret det 2det bud samt ferniseret de ti bud	2,24
Gjort en ny næse paa røveren samt udstrakt hans finger	1,02
Oppudset Pontius Pilatus, sat nyt pelsværk paa hans krave og ferniseret ham forfra og bagfra	17,09
Sat nye vinger paa engelen Gabriel og overstrøget hans fjer	3,00
Indsat nye tænder i den hellige Petrus' mund samt oppudset samme	1,30
Udvidet himlen og tilsat adskillige nye stjerner, forbedret helvedes ild og givet djævelens ansigt et bedre udseende	3,56
Forbedret den hellige Magdalena, som var aldeles fordærvet	5,00
Forsølvet Judas' sølvpenge	2,04
Efterset de kloge jomfruer samt overstrøget dem her og der	1,08
Sat nyt haar paa den kyske Susanne samt sko paa hesten paa Elias' vogn og ligeledes nærmere betegnet vejen til himlen	3,24
Indsat mere klogskab i Josefs ansigt samt ferniseret Potifars hustru	4,12
Gjort verdens ende et stykke længere, da den var aldeles for kort	3,19
Renset det røde hav for flueskarn	3,07

Ialt rdl. 49,95

Betalt 13. marts 1790.

Oluf Lassen, malermester i Skrave.

Skibsregistret oplyser officielt:

Partsrederiet for beboelsesskib KNÆK OG BRÆK af Præstø, OWIN. Udtraadt: B. J. E. R. Thromsholdt, Præstø. Indtraadt: malermester Hans Kjeld Christiansen, Præstø.

Den gamle dame betragtede med nysgerrighed den undervandsbaad, der var paa besøg i havnen og rettede et utal af spørgsmaal til den orlogsgast, der stod paa vagt ved den. Med englelig taalmodighed besvarede han spørgsmaalene — men saa kom der et, der var lidt for meget. — Sig mig, spurgte den gamle dame, den kanon der paa dækket bli'r den ikke vaad, naar I dykker ned? — Absolut ikke, beroligede vagtposten hende. Naar vi dykker ned, har vi en orlogsgast, der holder en paraply over den.

I Marineforeningens rækker

mødes alle unge og gamle orlogsgaster

fra alle ældre og nye maritime tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

Forenings- Meddelelser

Helsingør afd. sejlede 2/8 paa sin aarlige mannetur til *Lappegrund Fyrskib*, hvor aftensmaden blev fortæret.

Fredericia afd.s formand havde fornøjelsen af at overrække »Admiral Carstensens Mindebæger« til hjemsendt vpl. *H. Schultz Andersen*, der som nygift havde faaet hjem i Fredericia. *Schultz Andersen* havde aftjent sin værnepligt paa Langelandsfort, hvor han havde erhvervet sig et sølvbæger som skydepræmie, hertil fik han saa af skorstensfejermester *Häuser* overrakt mindebægeret med diplom for eksemplarisk opførsel i tjenestetiden i forbindelse med god skydning.

Esbjerg afd v.ar 5/8 paa sommerudflugt, hvortil der var den sædvanlige tilslutning. Køreturen gik over Give, hvor man fik eftermiddagskaffe og videre gennem Midtjyllands smukke egne til ankeret gik i bund ved Emdrup Møllekro, hvor Niels Hansen, et udmærket medlem, serverede middag. Rejsen fortsattes til »NEPTUN-kroen«, hvor aftenkaffen og en svingom afsluttede den velykkede udflugt.

Roskilde afd. afholdt fregatskydning 5/8, damerne mødte med madkurvene kl. 1200 og om eftermiddagen var der arrangeret keglespil og skiveskydning med præmieuddeling ved et fælles kaffebord.

Haslev afd. fik ved en festlig sammenkomst i Marinestuen, hvor ogsaa formanden for Marineforeningen var til stede, af den tyske modelskibbygmester *Emil C. Bai*, over-

rakt det danske orlogsflag, der for 19 aar siden vadede paa ministrygeren SØLØVEN, da den blev taget af tyskerne i Korsør havn. Giveren, der ogsaa har skænket andre ting til Marinestuen i Haslev, gav udtryk for sit haab om herigennem at have ydet et lille bidrag til bedre forstaaelse mellem befolkningen i de vestlige lande.

Gentofte afd. har paa samme maade, som den har udsat en TORDENSKIOLD-pokal som præmie i roning i Københavns havn, nu udsat en pokal som præmie i en badmintonturnering blandt de værnepligtige orlogsgaster paa Marinestation Grønneal i Grønland, der udsættes et bæger hvert aar og afd.s kasserer, telegrafbestyrer *A. Kaldahl* vil paa sin rejse i Grønland personligt aflevere det første bæger til Marinestationen.

Frederiksværk afd. har været til søs 18/8. Ved Helsingør-lodsernes velvilje, blev medlemmerne — der var godt fremmøde — sat ud til *Lappegrund* fyrskib, som blev indgaaende beset og det skal i sandhed siges, at man tilbragte nogle hyggelige timer om bord.

Aalborg afd. afholdt 26/8 sin aarlige Fregatskydning og i forbindelse hermed ogsaa præmie- og skiveskydning med mange smukke præmier.

Birkerød afd. har hidtil haft sin Marinestue installeret paa Hotel Birkerød Kro, men aftalen blev opsagt til omgaaende fraflytning paa grund af lokalernes modernisering. Da der i forvejen er lokalemangel i byen saa det »sort« ud for Marineforeningen, men formanden, køkkenchef *Frank Knudsen*, Høvelte kaserne, klarede sagen ved en rask beslutning om at lave Marinestue i kælderens i sin villa paa Fuglesangsvej 47.

Den 29/8 samledes en del gamle orlogsgaster — ligesom tidligere — ved Mindeankret ved Birkerød sø. Her bød formanden velkommen og foreningens æresmedlem, fhv.

SE SIDE 7

MARTINS FORLAG

NY VESTERGADE 13 · KØBENHAVN K · TELEFON CENTRAL 1864

FLÅDEN,

ADMINISTRATION, TEKNIK OG CIVILE OPGAVER

er netop udkommet på *Martins Forlag*, som en naturlig fortsættelse af den ifjor udkomne FLÅDEN GENNEM 450 ÅR. Holdt i samme stil, i samme smukke udstyr og med et væld af forskelligartede illustrationer, heraf flere i smukke farvetryk, giver Flådebog II en nærmere uddybning af udviklingen indenfor de mange forskellige og efterhånden ofte meget videnskabelige institutioner, der i vor komplicerede tidsalder kræves, for at Orlogsflåden kan være udstyret og udrustet så effektivt, som det er nødvendigt for løsningen af dens forskellige opgaver.

Dette smukke værk på 450 sider er redigeret af Kommandør *K. G. Konradsen*, Fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg* og Redaktør *M. Friis Møller*. Søværnets nye chef, Viceadmiral *S. Pontoppidan*, har skrevet forordet, medens en række fagfolk på de forskellige områder har søgt at klarlægge de mangeartede emner i let læselig form, og derved medvirket til at gøre værket til en levende bog med bud til mange.

Begge bøger er selvstændige værker, men bogen i år supplerer alligevel på en fortræffelig måde værket fra ifjor. Prisen er nu kr. 296.— incl. oms pr. bind. Kan fås på rate.

Der er ingen tvivl om, at FLÅDEN, ADMINISTRATION, TEKNIK OG CIVILE OPGAVER lige så fuldt som FLÅDEN GENNEM 450 ÅR v l fange interessen med sine mange forskellige artikler, først og fremmest administrationens udvikling gennem tiderne, Søartilleriet som Orlogsflådens ældste tekniske hjælpeorgan, men ogsaa den nyere tids teknik, velfærdstjenester samt de mange civile institutioner som Fyr-, Lods- og Redningsvæsen m. m., der fra gammel tid har tilknytning til Marinen, bliver belyst. Ogsaa dette værk bør være at finde på boghylden hos maritimt interesserede — har man sagt A må man ogsaa sige Bind II for gennem den samlede publikation at få det interessante emne fuldt belyst — og så er det en glimrende julegave.

købmand *Ejner Rasmussen*, mindede begivenhederne den 29/8 1943, hvorefter man sang »Altid frejdig«. Den smukke plads var omgivet af fakler, der stemningsfuldt spejlede sig i søen, og højtideligheden sluttede med afsyngning af »Der er et yndigt land«. Herefter drog medlemmerne til Fuglsangsvej og indviede den nye Marinestue. Der blev rettet varm tak til formanden for det gode arbejde her var udført, og tilmed havde formanden arrangeret en »skovtursfrokost«, der gjorde stor lykke, saa der var god stemning lige til der ved »8 glas« blev varskoet »*Skej ud over-alt!*«

Det er den anden Marinestue herhjemme, der er indrettet i private lokaler.

Nykøbing S. og Odsherreds afd. har søndag den 26/8 afholdt sin traditionelle fugleskydning.

Efter afhentning af sidste aars fuglekonge, kontrolassistent *N. P. Bang* marcheredes med hornorkester i spidsen til skydebanen, hvor man som beregnet nedlagde fuglen inden frokost. Styrmand *Schytte*, Rørvig, opnaade den sjældne ære at blive fuglekonge paa eget skud. Herfor hylkede kammeraterne ham bravt.

Den efterfølgende frokost forløb til alles tilfredshed.

Marineforeningens skyttelav, København afholdt fregatskydning og keglespil 29/8 i forbindelse med træningsskydning før deltagelsen i landsskyttestævnet i Kerteminde 2/9.

Sollerød afd. ligger ganske vist inde i landet — men ved store sø-omraader. Sidste aars fødselsdagsfest afholdtes i Jægerhuset ved Furesøens bred, i aar var der arrangeret sejltur paa Bagsværd sø med landgang paa »Aldershvile« med aftensmad og dans.

Kerteminde afd. forestod i aar arrangementet af Landskyttestævnet, der blev afholdt 2/9 i Kerteminde. Der deltog skydehold fra *Aarhus*, (nr. 3 — 443 p.), *Glostrup/Taastrup*, *Kalundborg* (nr. 1 — 448 p.), *Kerteminde* (nr. 2 — 444 p.), *Kgs. Lyngby*, *København*, *Odense* og *Randers*.

Bedste skytte blev *A. Andersen*, Kalundborg — 94 p. med *A. Jørgensen*, Glostrup som nr. 2 — 93 p. og *K. Nielsen*, Kerteminde nr. 3 med 92 p. Serieskydningen vandtes af *Knud Petersen*, Kalundborg, efterfulgt af *Valdemar Olsen*, Kgs. Lyngby og *I. K. Jensen* — alle med 29 p.

Ved frokosten efter skydningen herskede der god stemning, Marineforeningens næstformand, *Otto Maegaard*, foretog præmieuddelingen, ved hvilken lejlighed den bedste skytte paa hvert hold modtog en »Amanda«-statuette. Næste aars landsskyttestævne finder sted i Randers.

Sollerød afd. fejrede 5/9 sin 17-aars stiftelsesdag med en af sine bekendte vellykkede udflugter »ud i det blaa«.

Glostrup/Taastrup afd. indledede sin vintersæson med et velbesøgt medlemsmøde 6/9 med foredrag om besættelsestiden.

Københavns afd.s møde 6/9 havde en tilslutning, der var over forventning, idet antallet af fremmødte var højere end det største tal fra sidste sæson og bestyrelsen haaber meget, at det maa blive fulgt op ved de efterfølgende møder. Kontaktmanden i Kbh.s havn *Borge Mikkelsen* gav i et causeri »Sømand i havn« et indblik i arbejdet inden for handelsflaadens velfærdstjeneste isprængt med personlige oplevelser, levende og morsomt fortalt — en virkelig god aften.

Horsens afd. tog paa pilketur lørdag den 15/9 i ganske pænt vejr med frist blæst. Ingen søsyge. Resultatet af fiskeriet var saa daarligt, som det kunne være, selv om der blev gjort de største anstrengelser. Vi havde en dejlig tur, og kunne kun ønske, at flere ville deltage. Det er for daarligt, at der kun møder en halv snes mennesker op. —

Næste arrangement bliver ANDESPIL i begyndelsen af november maaned. Kort bliver udsendt i god tid.

Kongens Lyngby startede 26/9 med gule ærter med tilbehør og fik derefter et instruktivt foredrag om Søværnet af i dag ved orlogskaptajn *Wessel Tolvig* ledsaget af den nye farvefilm »En dag i Søværnet«.

Hørholm/Rungsted afd. deltog i besøget i Hørholm kommune den 26/9 af 125 orlogsgæster fra Søværnets Eksercerskole i Auderød. Lederen af skolens orlogshjem, *Arne Pedersen*, havde tilrettelagt besøget med musikalsk underholdning i menighedshuset, besøg i private hjem under mottoet: »Giver De aftenkaffe til orlogsgæsterne«, hvor ogsaa Marineforeningens medlemmer var med, endda det ældste medlem fra aargang 1899. Det udmærkede arrangement sluttede med en andagt i kirken og baade gæster og værter var enige om at have tilbragt en god, lødige og hyggelig aften sammen.

Gentofte afd. havde som sædvanlig pakkefest i forbindelse med sit torskegilde 3/10 — af overskuddet anvendes de første 250 kr. altid til iklædning af en GEORG STAGE-dreng.

Københavns afd. fik ved besøg i den amerikanske og den russiske ambassade 4/10 forevist dels en teknisk og videnskabelig film om John Glens rumfart og en film om Gagarins rumfart (med dansk tekst) samt om atomisbryderen LENINs prøvetur — begge meget interessante ved deres tekniske detaljer.

Helsingør afd. besøgte 4/10 det meget interessante Marinebiologiske institut ved Helsingør Nordhavn.

Kongens Lyngby afd. afholdt 11/10 foredragsmøde, hvor orlogskaptajn *C. Konow* fortalte erindringer fra sin tjeneste i den britiske orlogsmarine under anden verdenskrig.

Randers afd. samledes 13/10 til torskespisning og hyggeligt kammeratligt samvær.

Glostrup/Taastrup afd. fejrede sin 17-aars fødselsdag 13/10 ved en smuk fest i Bypark-restauranten. I landsformandens fravær deltog Marineforeningens næstformand *Otto Maegaard*, som hylkede den energiske arbejdende afdeling, som fik overrakt et nyt flag og en fyrskibsmodel »Damhussø Rev«.

Silkeborg afd. samlede sine medlemmer til møde paa Hotel DANIA 16/10. I anledning af 20-aaret for afdelingens oprettelse, var denne vært ved en filmsforevisning og et beskedent traktament.

Gentofte og Frederiksberg afd. havde i fællesskab tilrettelagt en fælles efteraarsudflugt 28/10. Busturen gik først til den gamle vikingefæstning *Trelleborg* mellem Slagelse og Korsør, hvor et bestyrelsesmedlem fra Gentofte, *J. Ekstrøm*, gav en kort orientering om det interessante oldtidsfund. Derpaa kørtes der til Korsør, hvor stationschefen, *KD P. Würtz* bød velkommen, og efter frokostskafning blev den nye moderne Flaadestation forevist. En rundtur i Korsør og omegn skærpede smagssansen, saaledes at aftensmaden i »Perlen« kunne vederfares al retfærdighed — som det saa smukt hedder — inden busserne startede mod hjemstedet.

Randers afd.s Skyttelav afholdt Vildtskydning 27/10. Traktamentet var gule ærter — og der var mødt deltagere fra skyttelavene i *Aarhus* og *Glostrup*.

Helsingør afd. fejrede 11/11 sin 45 aars stiftelsesfest ved en festlig sammenkomst paa »Kystens Perle«.

Randers afd.s damer holdt 17/11 deres aarlige pakkefest, hvis overskud altid gaar til hjælp til afd.s store juletræsfest.

Glostrup/Taastrup afdeling afholdt den 1/11 medlemsmøde i »Kahytten« med filmforevisning.

Kongens Lyngby bød 3/11 som sædvanlig familie, venner og bekendte velkommen til en serie andespil med talrige gode gevinster paa »Lottenborg« — og saa var der bal bagefter.

Frederiksberg afd. samlede 6/11 til sit berømte andespil med de mange fortræffelige gevinster, under spisningen blev der spillet om en særlig præmie: en komplet kurv med alt til en fin Mortensaften for 4 personer.

Roskilde afd. afholdt sit aarlige andespil 7/11 med mange gode gevinster.

Frederiksberg afd. har uddelt Kommandør F. H. Kjølens bog »Fregatten fortæller« til den bedste værnepligtige i følgende af Søværnets konkurrencer.

Konkurrencen i geværskydning: Vinder vpl. O. Kristensen, MKS. KGH. Konkurrencen i haandbombekast: vpl. J. N. Krarup, Flaadestation Korsør.

Glostrup/Taastrup afd. har hyldet sit æresmedlem ved en sammenkomst paa De gamles Hjem i anledning af hans 70-aars værnepligtsjubilæum, hvor den 94-aarige fik overrakt en medalje. Det var en stor dag for den gamle orlogsgast, der underholdt med mange muntre historier fra sine ungdomsaar.

— Marineforeningen gratulerer —

- 8/7 *Ove V. Christiansen*, Københavns afd., 70 aar.
1/8 *Svend A. Frese*, Dragør, Københavns afd., 60 aar.
2/8 *Lods Mathisen*, Hals afd., 50 aar.
24/8 *H. C. Rasmussen*, Københavns afd., 60 aar.
24/8 *G. E. Solly*, Københavns afd., 50 aar.
28/8 *Skipper Rødsig Nielsen*, Hals afd., 60 aar.
30/8 *L. J. Olsen*, Københavns afd., 65 aar.
11/9 *Strandvagtimester Wisman*, Hals afd., 60 aar.
12/9 *Frisørmester J. Rosenfeldt Christensen*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
13/9 *Gunnar Balslev*, Københavns afd., 50 aar.
13/9 *A. H. Froda*, Københavns afd., 65 aar.
13/9 *Peder C. Petersen*, Københavns afd., 70 aar.
15/9 *Marineforeningens mangeaarige revisor, O. Manhof*, Københavns afd., 70 aar ogsaa Amtidig medlem af M.F. i 40 aar.
2/10 *Kørelærer G. Ronøe*, Horsens afd., 65 aar.
4/11 *Hønseriejer C. O. Jelsgaard*, Winthen, Horsens afd., 65 aar.
4/11 *tidl. Lodskaptajn i København Peter Bom*, Kbh. afd. 75 aar.
11/11 *Lods Dreymann*, Hals afd., 60 aar.
16/11 *Blikkenslagermester Knud Petersen*, Horsens afd., 50 aar.
20/11 *Skibsmægler Sv. Aage Bom*, Holbæk afd., 60 aar.
23/11 *Lokomotivfører Heiberg Mortensen*, formand for Skjern/Tarm afd., 50 aar.
26/11 *Ingeniør Anders Clausen*, Frederiksberg afd., 60 aar.
30/11 *Fiskeskipper Søren Chr. Sørensen*, Hals afd., 75 aar.
10/12 *Fuldmægtig G. Honnens de Lichtenberg*, Marineforeningens landssekretær, Københavns afd., 60 aar.
11/12 *Tandlæge O. Brøns*, Glostrup, 50 aar.
17/12 *Montør Holger Sødal Caspersen*, Aarhus afd., 50 aar.
21/12 *Produktthandler Ewald Petersen*, Horsens afd., 60 aar.
27/12 *Frisørmester A. Nielsen*, Horsens afd., 70 aar.
29/12 *Købmand L. G. Grønfeldt*, 60 aar.
16/1 *Journalist A. Nielsen*, De gamles Hjem, Taastrup, 95 aar.
17/1 *Pensionist P. Vald. Hansen*, Kbh. Ø, 80 aar.

Svendborg afd. har mistet sit æresmedlem, direktør *Jens Fisker Andersen* fra Svendborg Skibsværft, der afgik ved døden 15/7. Den afdøde, der var stifter af skibsværftet, som efterhaanden var blevet byens største arbejdsplads, var dekoreret med ridderkorset. Paa en levende maade tog han del i Marineforeningens arbejde og var en sikker gæst ved alle arrangementer.

Horsens afd. har ved frisørmester *Sigvardt Jørgensens* død 29/7 mistet et mangeaarigt medlem; afdelingens flag paraderede ved den afdøde kammerats baare.

Frederiksværk afd.s æresmedlem, maskinmester *Elius Godtfredsen*, gik bort 25/8 i en alder af 80½ aar. Afd.sbestyrelsen bar kisten til rustvognen, et godt og interesseret medlems plads staar nu tom.

Københavns afd.s fanebærer, *Gunner Hansen*, kendt af mange indenfor Marineforeningen som flagbærer ved de aarlige jubilæumstævner paa Holmen, er pludselig afgaaet ved døden.

Horsens afd.s mangeaarige medlem, overtjener *H. C. Olsen*, afgik den 22/8 ved døden. Ved begravelsen den 27/8 paraderede afdelingens flag.

Aarhus afd.s medlem siden 1919 og revisor gennem mere end 25 aar, skibsmægler *Christian Schmidt*, døde den 3/9 75 aar gammel. *Schmidt* var en af dem, som gennem en menneskealder satte et solidt præg af trofasthed mod sin marineforening ved kun meget sjældent at svigte dens arrangementer.

Glostrup/Taastrup afd.s medlem, *Poul Colding Olsen*, døde 9/9 efter lang tids sygdom 66 aar gammel. I mange aar virkede han i afd. som sekretær og kasserer; han vil blive husket og savnet længe.

Med *Poul Colding Olsen* mistede Glostrup/Taastrup afdeling et trofast medlem, en god kammerat og et stort, uselvsk menneske. Han var altid en fast deltager, naar Marineforeningen kaldte, og han var aldrig bange for at yde en ekstra indsats for afdelingen eller skyttelavet.

Lemvig afd. har mistet sin tidligere formand og medstifter, gasværksbestyrer *Chr. Bach*, og med ham er et af Marineforeningens gode og trofaste medlemmer gaaet bort. I en lang aarrække havde *Bach* været med i Marineforeningens ledelse, først som kasserer og senere som formand. Ved afd.s 25 aars jubilæum modtog han Dannebrogskorset og ved sin afgang som formand modtog han udnævnelse til æresmedlem. Ved begravelsen 15/9 var afdelingen repræsenteret med flag og æresvagt, og sekretær *Peitersen* bragte en dybfølt tak for *Bachs* 35 aars indsats for Marineforeningen.

Frederiksberg afd.s tidl. bestyrelsesmedlem og mangeaarige kammerat, maskinmester *Hans Emil Hansen*, er afgaaet ved døden 4/10.

Hørsholm/Rungsted afd. har ved automekaniker *Holger Nielsens* død 20/10 mistet et af sine gode og trofaste medlemmer, som havde været med fra afdelingens oprettelse.

Ebeltoft afd.s medstifter, tidligere bestyrelsesmedlem og formand, senest æresmedlem, pens. overtoldbetjent *H. Pedersen*, Skærbæk, afgik 20/10 ved døden, 85 aar gammel.

Ved begravelsen fra Taulov kirke var afd. repræsenteret ved sin formand, mekaniker *Engberg Sørensen*, der bragte den gamle hædersmand en sidste hilsen. Ogsaa afd.s flag paraderede og foreningen havde sendt en smuk blomsterdekoration.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Skandinavisk søfartsmesse

I dagene 1—9/9 afholdtes der i Fyns Forum i Odense en stor skandinavisk søfartsudstilling med Foreningen til Søfartens Fremme som arrangør.

Paa denne udstilling gjorde især Søværnets meget omfattende og alsidige afdeling stor lykke og vakte megen interesse, denne attraktive indsats kunne messen ikke have været foruden. Ogsaa udendørs var der meget at se. Mange af Søværnets enheder gæstede havnen, heriblandt ogsaa en motortorpedobaadsflotille i forbindelse med sin »MOBA« — dvs. mobile base, en hel park af motorkøretøjer med alle arter forsyninger til en saadan flotille, hvori ogsaa indgik to tankskibe, noget ganske nyt i den danske orlogsflaade. MOBA'en træder herhjemme i stedet for et værktøjskib og vil altid være paa stedet, klar til assistance, naar MTB'erne gaar i havn.

Ogsaa Marinehjemmeværnet og Kvindeligt Marinekorps havde hver sin stand paa messen, ligesom ogsaa Forsvarsministeriets civile institutioner som Fyrsvæsen, Lods svæsen, Redningsvæsen og Meteorologisk Institut var udstillere.

Den gamle kongechalup fra 1700'erne tiltrak sig megen beundring ligesaa hele den søhistoriske udstilling, hvor orlogsskibe og handelsskibe mellem hinanden var anbragt i en kæmpemontre langs Forums ydervæg paa en meget illustrerende maade.

Ogsaa handelsflaaden med forskelligt teknisk tilbehør, uddannelsesformer og meget andet f. eks. sømandshobbyarbejde gav indtryk af dette for landet saa vigtige erhvervs daglige liv — kun skade at udstillingen ikke havde en aftenbesøgstid, besøget ville da sikkert have været mere tilfredsstillende for arrangørerne.

H. de L.

Marineforeningens Kalender

Helsingør afd. afholder andespil i Marinestuen den 1/12.
Københavns afd. afholder julehygge med damer i Marinestuen i Kongens Have 6/12.

Gentofte afd. afholder andespil paa Jægersborg Hotel 6/12.

Kongens Lyngby afd. afholder julestue paa »Lottenborg« 14/12.

Randers afd. afholder juletræsfest paa skydepavillonen 27/12.

Aarhus afd.s julefest for børn og voksne afholdes som sædvanlig paa hotel »Royal« den 30/12. Program udsendes.

Kongens Lyngby afd. afholder torskespisning paa »Lottenborg« 5/1 1963.

Gentofte afd. afholder medlemsmøde paa Jægersborg Hotel 9/1.

Søllerød afd.s skyttelaug begyndte sine skydninger paa Rudegaard 12/9 og fortsætter hver 2. onsdag — det er rigtige »Manneaftner« — mød derfor op.

Roskilde afd. mødes i »Kahytten« den første onsdag i maaneden — hele aaret rundt.

Glostrup/Taastrups Skyttelaug begyndte skydningen 1/10 og skyder fremdeles hver mandag kl. 1930—2130 paa Roskildekroen.

Marineforeningens Skyttelaug, København, har trænings skydning 27/11 1962 og 8/1 1963. Juleskydningen finder sted 11/12 1962 og Korrespondanceskydningen den 22/1 1963.

Roskilde afd. holder sin juletræsfest 30/12 paa hotel »Prinsen«.

Hempel's **ABSENTA**

er den hurtigste og mest effektive LAK- og FARVE-FJERNER, der på rekordtid opløser selv gamle og tykke farvelag.

ABSENTA skal efter påstrygningen arbejde i 5-10 minutter, hvorefter man med en spatel let kan fjerne de opløste lag farve.

ABSENTA fjerner alle olie- og lakmalinger, alkyd-emailler, skibsbundmalinger, klare lakker og gulvlakker m.v.

ABSENTA er let at anvende - er ikke brandfærlig - angriber ikke træ og metal.

Undgå blæselampen og dens ulemper - lad ABSENTA gøre arbejdet - berømt for sin virkning.

T. C. Hempel's Skibsfarve-Fabrik A/S

Roskilde afd.s kegleklub spiller hver mandag aften kl. 20—22 paa de nye baner i Roskilde-Hallen.

Glostrup/Taastrup afdeling afholder den 1. december julefest. Se nærmere i »Saa til søs«.

Glostrup/Taastrup afdeling indleder det ny aar med et medlemsmøde i »Kahytten« den 3/1.

Glostrup/Taastrup afdeling afholder admiralforsamling den 7/2.

Bogensse afd. samles den første tirsdag hver maaned i Marinestuen paa Bogense Hotel.

Søllerød afd.s Skyttelav mødes til skydning paa Rudegaard den 1. og 3. tirsdag i hver maaned. Man har modtaget udfordring til en konkurrence med et lokalt »tørte hjemmevernskompani (denne HJV-faglige betegnelse for Hærhjemmevernet, røber at afd.sformanden hører til »det vaade« HJV), men iøvrigt paatænker Skyttelavets bestyrelse at tage kampen op med andre skytter.

Roskilde afd. mødes i »Kahytten« paa Hotel »Prinsen« den første onsdag i hver maaned.

Bog anmeldelse

I et særdeles smukt og fornemt udstyr har Sam Svensson paa Forlaget SPEKTRUM udsendt »Fra Sejlsnekke til Fuldrigger«, en samling klare og meget nøjagtige illustrationer ved Gordon Macfie af karakteristiske sejlskibstyper fra alle tidsaldre og lande, en art sejlskibenes kavalgade, idet der gengives en udvikling, som bortset fra lystsejlskibe, i dag maa betragtes som afsluttet. (Pris kr. 38,50).

De meget smukke tegninger i mørke farver paa svært graagrønt papir er tillige opsat som en dekorativ vægplanche, hvor der i 55 eksemplere bringes en oversigt over »Sejlskibe gennem aarhundreder«. (Pris kr. 12,50).

Bogensse særdeles nøjagtige, forbindende tekst — der dog ikke altid følger illustrationernes nummerfølge, hvad der er lidt forvirrende — rummer beklageligvis altfor mange oversættelsesunøjagtigheder; svenske og danske faglige skibsfarts- og skibsbygningsudtryk er til tider ret afvigende og en god oversættelse heraf er en svær opgave, deraf de mange fejltagelser.

Borgens forlag har udsendt Hans Mathiasens »Olie til Vestens skibe«, hvor forfatteren giver en levende skildring af sin færd i amerikanske marinekredse — ikke i de egentlige kampenheder, men som skibsofficer i et af de danske skibe, der blev rekvireret til allieret tjeneste her under de afsluttende kamphandlinger i Stillehavet, gives et interessant billede af hverdagen bag fronten blandt de mangeartede forsynings- og hjælpeskibe. En levende skil-

dring af danske søfolks indsats i allieret tjeneste. (231 sider. Pris kr. 26,00).

Som altid er det en glæde at fordybe sig i VIKINGENS smukke julehefte *Jul paa Havet*. Denne udmærkede publication, der som altid foreligger i saa god tid, at den kan naa at komme med i julegaveforsendelserne til vore søfolk ude omkring, rummer ogsaa i aar mange smukke bidrag, dels lødige og underholdende, smukt illustrerede artikler, dels gode farvelagte skibsbilleder af *Sinding, Landt, Qvistorff, Claus Wenskus, Oskar Knudsen* samt en helside med skibsskitser af *O. Ubbesen*. Glæd en sømand eller søfartsinteresseret med *Jul paa Havet* som julegave.

FLADEN, administration, teknik og civile opgaver kan nærmest betegnes som en fortsættelse af det store og lødige værk: *FLADEN gennem 450 år*, som udkom i fjor. Det bringer mange interessante afsnit om den store udvikling, der har fundet sted inden for vort Søværn siden 1945 og vor tilslutning til NATO idet man heri ser den store forskel mellem fortid og nutid.

Efter en indgaaende artikel om Flådens ledelse gennem tiderne, behandles den tekniske udvikling inden for specialer om Søartilleri, Søminevæsen, Televæsen, Orlogsværftet og mange andre institutioner. Ogsaa Fyr-, Lods- og Redningsvæsen beskrives af eksperter paa disse omraader, ligesom der i det store, smukt illustrerede værk behandles emner som Sanitetstjeneste, den gejstlige tjeneste, velfærds- og militærpsykologitjeneste og meget andet af betydning for det daglige liv i Orlogsflaaden. Der er med de to bind skabt et populært og oplysende værk om den danske Marines udvikling gennem tiderne, og der er al mulig grund til at lykønske vor landssekretær, der har været medredaktør af det smukke værk, med det gode resultat. O. H. M.

Søværnets juleskaal 1962

I lighed med forrige aar, har Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjenestes kontaktofficer for Søværnet meddelt, at der i aar udsendes 2 skaalstørrelser, den store (fajance) incl. oms. kr. 3,82 — den lille skaal (porcelæn) incl. oms. kr. 6,54 — begge skaale har samme dekoration: Søværnets anker omgivet af 8 specialtjenestegrenes emblemer.

Bestilling kan afgives gennem afdelingen til Marineforeningens Hovedkontor, men *aldeles omgaaende for at naa at komme med i leveringen*. Forrige aar var der stor interesse for disse juleskaale ogsaa blandt Marineforeningens medlemmer — beklageligvis er der endnu 2 afd., som ikke har afviklet deres mellemværende vedr. juleskaalen 1961.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Teglgaardshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

— han regner med fremgang i medlemstallet i det nye aar.

BORNHOLM**Skibsprovantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270**Simon Madsen**

RØNNE

ESBJERG**Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**Esbjerg Skibshandel**

v/ Harald Nielsen

Ny Havn Tlf. 2198

»Hotel Spangsberg«Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen

Skibsbyggeri

ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN**ELECTRA 1/5**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG

SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen**& Kryger** INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi

Hirtshals — Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen*Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod*

Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

Marine! Aflæg et besøg paa**SØMANDSHJEMMET**

A. SAMUEL TLF. HIRTSHALS 37

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.
Kongelig hofleverandør**RANDERS**

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør Tlf 41345

*Skibradio, sendere og pejleantæg***Sejl, flag og presenninger***Sejlmager Alex Jørgensen*

Skagen Tlf. 41423

SKIVE**Harald Espersen** Frederiksgade 5

Statsaut. installatør — Ing. M. I. K.

*Radio-apparater Elektriske anlæg***SVENDBORG***Besøg Marinestuen***HOTEL PHØNIX****THYBORØN****Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

A/s Vejle Mælkekompani

Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af *G. Honnens de Lichtenberg*.
Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., kontortid daglig
kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.

Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDELEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER